

[Alfred Jensen.]

ring af forsikringsvirksomhed bør derfor ikke udskydes eller opgives, hvad jeg forstod det ærede medlem hr. Ninn-Hansen mente at de socialdemokratiske repræsentanter i folketinget har gjort. Tværtimod mener vi, at man bør slå fast, at det er på tide at gå i gang med nationaliseringen.

For det første bør man tage fat på at nationalisere livsforsikringsvirksomhed, men dernæst står det for os, som om al virksomhed med lovpligtige forsikringer bør drages ind under en sådan nationalisering. Det vil kunne gøres i forbindelse med statsanstaltens virksomhed. Naturligvis må der foretages de fornødne ændringer, men det vil være muligt gennem en granskning af forskellige forhold ret hurtigt at komme frem med et forslag om en nationalisering og om ændringer af statsanstalten for livsforsikrings virksomhed.

Allerede nu bør det imidlertid slås fast, at nationalisering ikke er opgivet, når det drejer sig om forsikringsvirksomhed, men at der tværtimod arbejdes derpå, og jeg skal derfor på min gruppes vegne give udtryk for vore synspunkter ved at stille følgende forslag om motiveret dagsorden:

„Idet tinget opfordrer regeringen til at lade udarbejde og forelægge forslag om nationalisering af al virksomhed med livsforsikring og lovpligtige forsikringer under statsanstalten for livsforsikring, fortsætter det behandlingen af den foreliggende sag.“

Jeg skal anbefale dette forslag om motiveret dagsorden til tingets velvillige behandling og til vedtagelse.

Formanden: Der er nu stillet følgende forslag om motiveret dagsorden: (se ovenfor). Jeg skal lade dette forslag indgå i forhandlingen.

Handelsministeren (Philip): Til indledning vil jeg gerne takke de 5 første ordførere for den velvillige modtagelse, de gav lovforslaget. Det er på linje med det, der blev foreslået sidste år, og jeg forstår, det er tanken, at man i dette folketingsår virkelig vil gå ind i arbejdet og forsøge at få dette lovforslag gennemført i løbet af indeværende år.

Jeg føler trang til at give en speciel op-

lysning. Den er foranlediget af en bemærkning fra det ærede medlem hr. Ninn-Hansen om pensionskasselovens skæbne. Jeg vil gerne bekræfte, at der har været ført forhandlinger om dette spørgsmål mellem repræsentanter for arbejdsgivere og funktionærer, og at disse forhandlinger er afsluttet. Jeg håber derfor i løbet af et par uger at kunne fremsætte et lovforslag om dette spørgsmål, et forslag, som vil fremkomme med almindelig tilslutning fra såvel arbejdsgivere som funktionærer.

Det ærede medlem hr. Alfred Jensen kom med en række stærkt kritiske bemærkninger om lovforslaget og var inde på tanken om, at man på forsikringsområdet skulle gennemføre en socialisering. Jeg for mit vedkommende kan kun anbefale, at det stillede dagsordensforslag forkastes.

Hermed sluttede forhandlingen.

Forslag om motiveret dagsorden af Alfred Jensen (se sp. 619)

forkastedes med 104 stemmer mod 5.

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

K. Axel Nielsen: Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til et udvalg på 17 medlemmer.

Uden forhandling eller afstemning vedtoges dette forslag.

Den næste sag på dagsordenen var:

Første behandling af forslag til lov om visse finansieringsinstitutter.

(Lovforslaget findes i tillæg A. sp. 103, fremsættelsen i tidenden sp. 37).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Hans Rasmussen: Enhver må vel være klar over, at hvis det skal være muligt fremefter at klare Danmarks erhvervsmæssige opgaver — herunder ikke mindst søge fremmet den fulde beskæftigelse, således at vi undgår den store arbejdsledighed, der faktisk siden krigens afslutning har været

[Hans Rasmussen.]

til stede her i landet — skal vi foretage investeringer af et omfang, vi ikke tidligere har kendt.

Den stadig nedadgående tendens, der for landbrugserhvervets vedkommende viser sig ved, at man fortsat skyder mandskab fra sig, betyder simpelt hen, at vi i meget stærkere grad, end det hidtil er sket, må koncentrere os om en udvidelse af vor industri og vort håndværk.

Under hensyn til de stadige vanskeligheder, vi har haft i vor samfundsøkonomiske balance, tror jeg også, at vore kyndige folk inden for industrien og håndværket må erkende, at der stærkest må sættes ind på en fremstilling af varer, der har mulighed for på lønnende måde at kunne afsættes på verdensmarkedet. Hvis dansk industri efterhånden noget stærkere skal supplere det danske landbrug med hensyn til indtjening af fremmed valuta, kræver det sikkert en ganske anden dristighed i vore investeringer i industriforetagender end hidtil set. Selv om ingen direkte vil pege fingre ad den selvfinansiering, der sker inden for de enkelte virksomheder, og som i høj grad bidrager til udvidelser og til at holde produktionsapparatet og virksomhedernes tekniske anlæg ved lige, er det ikke utænkeligt, at nye former og nye veje for investering skal prøves i den tid, vi nu går i møde.

Jeg skal ikke ved denne lejlighed komme ind på spørgsmålet om Danmarks deltagelse i et større europæisk marked. Det ligger endnu uafklaret, og det er jo heller ikke fastslået, at Danmark — selv om der dannes forskellige europæiske markeder — så absolut vil være forpligtet til at tilslutte sig som medlem af disse. Rent bortset fra nye markedsdannelser er det imidlertid ganske indlysende, at det, hvis vi skal hævde os som en selvstændig nation og opretholde det tåleligt leveniveau for den danske befolkning, så er nødvendigt, at vi følger med på det tekniske område. Og selv om vi vel hver især har vor mening om rationalisering, automatisk fabrikgang o. lign., kommer vi ikke uden om, at nøglen til en bedre tilværelse i virkeligheden ligger i fremtidens teknik, og det ville være tåbeligt ikke at erkende en sådan realitet.

Det foreliggende lovforslag har sammenhæng med foranstaltninger, som kan støtte

en anden arbejdsdeling på kapitalmarkedet end den hidtil traditionelt brugte. De planer, man i erhvervskredse har om inden for en nærmere kreds at ville yde finansiel bistand til dansk industri og håndværk, betyder efter min opfattelse en aktivisering af udlånsvirksomheden. Ligesom det moderne samfund i hele sin opbygning på forskellig måde ændrer karakter, er det også nødvendigt, at kapitalmarkedet, hvis det skal løse sin mission, arbejder hen imod en ny struktur. Der er sikkert ingen, der har noget imod, at man finder frem til mere smidige lånemuligheder i erhvervslivet, specielt med henblik på fremme af den industrielle udvikling. Ved adskillige lejligheder har jeg selv peget på nødvendigheden heraf, og det hænger måske meget sammen med min stilling som leder af en stor organisation, hvor vi ofte er vidne til arbejdsledighed inden for forskellige områder, hvor man måske mindst af alt havde ventet, at det var kapitalmangelen, der gjorde sig gældende.

Når vi fra mit partis side fuldt ud kan gå ind for oprettelse af et sådant finansieringsinstitut, er det også ud fra den tanke, at man vel også derigennem kan borttage en del af den kritik, der ofte har været rettet mod bankernes udlånsvirksomhed. Nu er det svært at sige noget om den virksomhed, som dette institut skal i gang med at røgte, men i befolkningen venter man sikkert, at det på en dristigere måde kan opfylde visse forventninger, og at banklån ikke blot skal ydes som en begunstigelse af gamle kunder.

Vor nuværende erhvervskapacitet er altså ikke af en sådan størrelse, at den kan dække vort krav om at holde hele befolkningen i beskæftigelse. Derfor bør man forvente, at også ny virksomheder, som vel ikke alt for godt har fået deres kapitaltilførsler varetaget af de eksisterende banker, må kunne regne med en virkelig støtte fra dette finansieringsinstitut. Når man i den beretning, der fra direktoratet for vareforsyning er udsendt om dansk erhvervslivs stilling, mener det nødvendigt, at vi skal forøge investeringerne i industriområdet med omkring 200 mill. kr. årlig, kan det initiativ, der er taget af Danmarks nationalbank, de danske banker og sparekasser samt Assurandør-Societetet og Industrirådet, kun hilse med tilfredshed.

[Hans Rasmussen.]

I lovforslagets § 1 bestemmes det, at handelsministeren, for så vidt forholdene taler derfor, kan tillade en række afvigelser fra gældende lovbestemmelser for sådanne finansieringsinstitutter, når de stiftes med finansiering af virksomheder inden for et nærmere angivet dansk erhvervsområde som eneste formål. Bestemmelsen kan jo ikke siges at være særlig fast, idet afgørelsen vel nærmest kommer til at hvile på handelsministerens skøn. Derfor er det måske et spørgsmål, om vi ikke ved behandlingen i det kommende udvalg skulle se at få denne redaktion af § 1 lidt nærmere afklaret.

Når der oprettes et finansieringsinstitut, som dækker det pågældende erhvervsområde, er det vel ganske rimeligt at antage, at det ikke skulle være nødvendigt at oprette nye, men her er det igen skønnet, som i høj grad kan blive afgørende. Når jeg rejser dette spørgsmål, er det bl. a. med henblik på vore mange kooperative virksomheder, som jo ikke har alt for let ved at komme i betragtning hos finansieringsinstitutter, der er oprettet af private pengeinstitutter. Selv om fagbevægelsen gennem en finansieringsfond har søgt at dække sine interesser inden for de kooperative virksomheder, er der jo ingen, der kan forudse udviklingen, ej heller på dette område. Derfor anser vi det for givet, at de samme lempelser, der hjemles ved denne lovgivning, også må kunne indrømmes, hvis der viser sig at være yderligere behov for finansieringsselskaber, bl. a. med sigte på det kooperative område. Det er imidlertid min opfattelse, at vi med handelsministeren kan drøfte også dette forhold nærmere i udvalget.

Til slut vil jeg blot tilføje, at det foreliggende lovforslag må ses i sammenhæng med de bestræbelser, lovgivningsmagten i øvrigt søger fremmet med hensyn til produktiv beskæftigelse — og jeg ser først og fremmest på det med provinsen for øje. Her tænker jeg bl. a. på den ny lov om egnsudvikling, som efter alt at dømme er blevet modtaget med stor forventning og megen interesse. Da man ofte ved den økonomiske politik fastlæggelse har peget på nødvendigheden af en vis koordinering, må jeg gå ud fra, at den højtærede handelsminister er enig i, at den indsats, der til forstærkelse af vort produktive

erhvervsliv er sat i gang fra statens side, lokalt i forskellige dele af landet, fra vore forskellige pengeinstitutter og nu sidst gennem dette påtænkte finansieringsinstitut, bør søges fremmet til et fornuftigt samarbejde og til en rimelig arbejdsfordeling. Ligesom man i virksomhederne søger produktionen rationaliseret, således vil det også være rimeligt, at kapitalmarkedet kommer ud for en rationalisering, så at de midler, der ind sættes i de forskellige virksomheder, kan give de bedst mulige resultater.

Ud fra disse betragtninger kan jeg anbefale lovforslaget til en hurtig behandling i det udvalg, der skal nedsættes.

Paabøl: På mit partis vegne kan jeg give tilslutning til det foreliggende lovforslag.

Det er glædeligt, at visse erhvervskredse har taget initiativ til oprettelse af et finansieringsinstitut for industri og håndværk. Der er ingen tvivl om, at der er behov for ny finansieringsformer, og de lettelser, som gives institutter af denne art, kan jo ikke volde nogen større betænkelighed, da det kun drejer sig om gebyrfritagelse. Det er den eneste egentlige begunstiggelse, sådanne institutter vil få, hvis lovforslaget gennemføres.

Ifølge lovforslaget får handelsministeren en beføjelse til at dispensere fra visse bestemmelser i bankloven, sparekasseloven og aktieselskabsloven, og disse dispensationer er heller ikke mere vidtgående, end at man uden betænkelighed skulle kunne gå med til dem, vel at mærke, når man afgrænser arten af de institutter, der kommer ind under denne bestemmelse, på en rimelig måde, således som jeg også forstår det er den højtærede ministers mening at gøre; det fremgår jo af bemærkningerne til lovforslaget.

At de kooperative virksomheder skulle kunne komme ind i billedet, forbavser mig noget. Jeg ved ikke, om der er noget behov for finansiering af kooperative virksomheder, men i hvert fald må jeg for mit vedkommende tage ethvert muligt forbehold over for denne tanke.

Fanger: Det foreliggende lovforslag er jo foranlediget af, at der har været planer fremme om at oprette et finansieringsinsti-

[Fanger.]

tut, hvis aktiekapital skulle tegnes af danske banker og sparekasser, Industrirådet med flere. Instituttet får til særlig opgave at finansiere investeringer inden for industri og håndværk m. m. Jeg tror, at vi inden for alle partier hilser denne nydannelse velkommen, og jeg kan tilslutte mig det af det ærede medlem hr. Hans Rasmussen udtalte ønske om, at det vil gå godt, og slutte mig til det ærede medlems påpegen af, hvor vigtigt det er, at vi i den kommende tid får investeringerne forøget her i landet.

Jeg kan dog ikke undlade at bemærke, at vi jo fortsat skal have en selvfinansiering, hvad der forekommer os at være det vigtigste, når der er tale om investering. Det nye institut vil jo antagelig gøre det lettere fremtidig at få investeringer. Jeg håber, man inden for instituttet vil arbejde i nøje kontakt med de bestående banker og sparekasser, således at ansøgningerne om lån rettes til de lokale pengeinstitutter, som så ekspederer sagerne videre, hvis de vel at mærke ikke selv kan påtage sig finansieringen af lånene, eller hvis lånene indebærer en særlig risiko, som måske små banker ikke kan påtage sig.

Det konservative folkeparti kan tiltræde det foreliggende lovforslag, som vil lette oprettelsen af nye finansieringsinstitutter, og jeg vil gerne henstille, at vi fremmer behandlingen af lovforslaget. Måske kunne vi stille os yderligere venligt over for nydannelsen ved at sikre, at sådanne selskaber fritages for stempelafgift, og at de måske får en lettelse i aktieselskabsskatten, der jo repræsenterer en dobbeltbeskatning. Men det spørgsmål egner sig bedst til drøftelse i udvalget.

A. C. Normann: Jeg tror ikke, det ærede medlem hr. Fanger eller andre behøver at ængste sig for, at banker og sparekasser ikke i tilstrækkelig grad skal komme ind i billedet ved finansieringsinstituttets virksomhed. Ganske vist er, så vidt jeg erindrer, initiativet udgået fra Danmarks nationalbank,

men såvel banker som sparekasser har jo meget positivt og meget varmt arbejdet med på en realisering af den, synes jeg, store og gode plan, som der her er tale om; og når der etableres et samarbejde med en repræsentation for industrien og for Assurandør-Societetet, tror jeg, sagen ligger i de bedste hænder.

Jeg synes, der er grund til, at man i folketinget, som det også sker fra partiernes side, udtaler en anerkendelse af det initiativ, som her er taget under hensyn til nødvendigheden af en forøgelse af mulighederne for dækning af de investeringsbehov, som dels længe har foreligget, og som dels ses at ville komme til at foreligge i den kommende tid. Nu er naturligvis en kapital på 60 mill. kr. ikke en kapital af en sådan størrelse, at den kan klare ethvert investeringsbehov; men jeg forstår, at det nye institut har til hensigt at udstede obligationer, og jeg har forstået, at man foreløbig regner med at kunne tilvejebringe finansieringsmuligheder på omkring et par hundrede millioner kroner i alt. Det vil dog sige, at instituttet formentlig alligevel kan få en ret betydelig virksomhed, en ret betydelig indflydelse på investeringen inden for industri og håndværk.

Derfor anbefaler vi fra det radikale venstres side meget gerne de afvigelser fra de nævnte love, som her er foreslået, ligesom vi også gerne anbefaler bestemmelsen om, at selskabet kan fritages for de nævnte gebyrer og stempelafgifter, og giver tilsagn om at ville være med til at gennemføre lovforslaget hurtigst muligt.

Niels Anderson: Det foreliggende lovforslag tilsigter en aktivisering af udlånsvirksomheden, således at man kan tage nye erhvervsopgaver op. Jeg må betragte dette som et led i hele den aktivisering, der i øjeblikket udfoldes med hensyn til ekspansion i vor produktionsevne.

Vi kan fra retsforbundets side tilsige en hurtig og velvillig behandling af det foreliggende lovforslag.

Handelsministeren (Philip): For tredje gang i dag er jeg i den stilling at kunne takke for god og velvillig behandling af et lovforslag. Jeg føler trang til her at føje en bemærkning til dem, som allerede er faldet, en bemærkning om, hvor god grund der er til at anerkende det initiativ, der her er taget fra privat side. Jeg tror, det er noget, der vil kunne få stor betydning for investeringer i fremtiden, og jeg synes, det er meget lykkeligt, at der i det høje ting er en sådan almindelig tilslutning til at fremme virksomheder af den art, som her kan påbegyndes. Netop da det er så vigtigt, at denne virksomhed kommer i gang, vil jeg også udtale min glæde over, at der — vist fra alle sider — blev afgivet løfte om, at der skulle foregå en hurtig behandling i udvalget. Vi må jo ikke glemme, at denne institution bl. a. afventer dette lovforslags vedtagelse for at kunne komme i gang med sin virksomhed. Derfor er det vigtigt, at man arbejder hurtigt med sagen.

Jeg udtaler altså min glæde over, at der er så almindelig tilslutning til lovforslaget, og at jeg kan regne med en hurtig behandling i det udvalg, som bliver nedsat.

Hermed sluttede forhandlingen.

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Hans Rasmussen: Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til et udvalg på 17 medlemmer.

Uden forhandling eller afstemning vedtoges dette forslag.

Den sidste sag på dagsordenen var:

Første behandling af forslag til lov om ind- og udførsel af fisk.

(Lovforslaget findes i tillæg A. sp. 283, fremsættelsen i tidenden sp. 52).

Lovforslaget sættes til forhandling.

Johs. E. Larsen: Teksten i de årligt tilbagevendende forslag til lov om ind- og udførsel af fisk har, så vidt jeg erindrer,

været uændret gennem en række år. Der er nu i det foreliggende lovforslag i den sidste del af § 1 foretaget en mindre ændring af formuleringen i forhold til den nugældende lov. Det fremgår af bemærkningerne til lovforslaget, at den nye ordlyd er foreslået for at klargøre bestemmelsen om fiskeriministerens hjemmel til at fastsætte særlige regler for udførsel af fisk, når dette sker for at fremme afsætningen. Jeg kan i og for sig ikke se, at den nugældende lov tilslører fiskeriministerens ret i så henseende, men som det også fremgår af bemærkningerne til lovforslaget, har der alligevel rejst sig visse tvivlsspørgsmål med hensyn til forståelsen af, hvor vidtrækkende fiskeriministerens hjemmel til at fastsætte mindstepriser er. Efter hvad der er oplyst for mig, er der kommet divergerende opfattelser til orde mellem på den ene side ørredproducenter og på den anden side eksportører af ørreder. De vanskeligheder, der her er opstået, vil formentlig bedst kunne belyses i det udvalg, jeg går ud fra vil blive nedsat til nærmere behandling af lovforslaget.

Bestemmelsen om, at loven skal have en gyldighedsperiode på 3 år, finder jeg hensigtsmæssig. Der er for mig ingen tvivl om, at det fremdeles i en årrække vil være nødvendigt at have en lovgivning om ind- og udførsel af fisk. Skulle det modsatte blive tilfældet, kan sagen jo altid tages op igen.

Jeg kan på mit partis vegne anbefale lovforslaget til velvillig behandling og vedtagelse.

Gideon: Ja, så nikker man atter genkendende til dette lovforslag, som skiftende fiskeriministre år for år har fremsat, og som den nuværende højtærede fiskeriminister jo også så sig nødsaget til at fremsætte for et års tid siden med den selv samme begrundelse som tidligere fiskeriministre, nemlig at det var nødvendigt at opretholde de i lovforslaget indeholdte bemyndigelser for ministeren til at regulere samhandelen af hensyn til indgåede overenskomster.

Ved lovforslagets behandling sidste år pegede jeg på, at fremsættelsen af lovforslaget betød en total svigten af det standpunkt, retsforbundet tidligere havde indtaget over for denne lovgivning, idet man hidtil havde vendt sig meget stærkt mod den og betegnet den som overflødig — ja,